

*Приходько М. Ф., завідувач кафедри ТВППТ, к. с.-г. н., доцент,
Сумський національний аграрний університет*

ВПЛИВ ТРИВАЛОСТІ МІЖОТЕЛЬНОГО ПЕРІОДУ НА ВІДТВОРЮВАЛЬНУ ЗДАТНІСТЬ КОРІВ

Відомо, що відтворювальна здатність корів, як складна морфофізіологічна система, являє собою сформовану в процесі еволюції функцію, у якій всі ознаки між собою взаємопов'язані.

Тривалість міжотельного періоду значно впливає на молочну продуктивність і відтворювальну здатність корів.

Молочна продуктивність безпосередньо пов'язана з відтворювальною функцією організму, оскільки розвиток і секреторна діяльність молочної залози знаходиться у тісному зв'язку з розвитком органів розмноження, з періодом тільності та отелення. Одним із основних показників за яким оцінюють відтворювальну здатність корів є тривалість міжотельного періоду.

Більшість вчених вважає, що із зростанням показників молочної продуктивності погіршується відтворювальна здатність худоби.

На думку більшості вчених і спеціалістів-практиків бажана величина МОП є 365-390 днів. Тривалість МОП понад 365 днів веде до неплідності корів і зниження їх надоїв.

Метою наших досліджень було вивчення впливу тривалості міжотельного періоду на відтворювальну здатність корів української бурої молочної породи (УБМП) та сумського внутріпородного типу української чорно-рябої молочної породи (СВТ УЧРМП), визначення його оптимальної тривалості.

Дослідження проводились у племзаводах „Михайлівка” Лебединського та „Колос” Білопільського районів Сумської області. Об'єктом дослідження були породи великої рогатої худоби, які розводять в умовах північно-східного регіону України: перша група – українська бура молочна порода (n=351), друга – сумський внутріпородний тип української чорно-рябої молочної породи (n=340).

Поголів'я корів, молоко яких використовували для досліджень перебувало в однакових умовах утримання і годівлі.

Молочну продуктивність корів-первісток оцінювали за 305 днів або скорочену (не менше 240 днів) лактацію.

Основні фізико-хімічні показники молока – жир та білок визначали методом ультразвукової діагностики на аналізаторі якості молока “Екомілк” Мілкана КАМ-98.2 А” фірми „Бултех-2000” (Болгарія) безпосередньо у виробничих умовах у період проведення контрольного доїння, а також методом інфрачервоної діагностики на автоматичному аналізаторі молока „Laktoscope” фірми ”Deltainstruments” (Голландія) у лабораторії селекційної оцінки якості молока Інституту розведення та генетики тварин УААН.

Визначення можливого виходу телят проводили за формулою В.Ф. Бочарова. Коефіцієнт відтворювальної здатності (КВЗ) корів визначали за формулою Й. Дохи.

Встановлено, що тривалість МОП прямо впливає на відтворювальну здатність корів, однак на відміну від періодичних змін лактаційного надою показники відтворювання (КВЗ) тільки знижуються і досягають мінімального значення при найдовшому міжотельному періоді – 0,65 і 0,66 у корів УБМП та СВТ УЧРМП відповідно (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив тривалості міжотельного періоду корів-первісток на показники відтворної здатності

Тривалість			Середня	Можливий	
------------	--	--	---------	----------	--

МОП, днів	Порода, тип	n	тривалість МОП, днів	вихід телят на 100 корів, %	КВЗ
< 365	УБМП	92	344	106	1,06
	СВТ УЧРМП	115	345	106	1,06
366-385	УБМП	59	377	97	0,97
	СВТ УЧРМП	67	376	97	0,97
386-405	УБМП	33	396	92	0,92
	СВТ УЧРМП	39	393	93	0,93
406-425	УБМП	15	414	88	0,88
	СВТ УЧРМП	12	410	89	0,89
426-445	УБМП	15	442	83	0,83
	СВТ УЧРМП	20	441	83	0,83
> 446	УБМП	137	563	65	0,65
	СВТ УЧРМП	87	553	66	0,66

Найбільший вихід телят і коефіцієнт відтворювальної здатності у корів УБМП та СВТ УЧРМП відмічається при тривалості МОН < 365 днів.

Якщо проаналізувати зв'язок показників молочної продуктивності з функцією відтворення, то оптимальніший термін МОП для корів УБМП та СВТ УЧРМП є 366-385 днів. У цей період у корів УБМП найбільші добові надої, вміст жиру, білка та їх кількості, відсутні втрати молока й незначне зменшення майбутнього виходу телят від оптимальних значень (-3%).

Висновки.

1. Найбільший вихід телят і коефіцієнт відтворювальної здатності у корів УБМП та СВТ УЧРМП відмічається при тривалості МОН < 365 днів.

2. Оптимальна тривалість МОП для корів УБМП та СВТ УЧРМП, за якої досягаються високі показники молочної продуктивності і в той же час зберігається високий рівень відтворювальної здатності корів, є період у межах 366-385 днів.